

L. _____

zał. _____

Ministerstwo
Spraw Wojskowych
w Warszawie.

1920

Wyłącznie
dla
registratury!

Liczb. <i>50.</i> dn. _____	Poprzednie akta dotyczące w tej samej sprawie	Pilne — Telegram:
	Licz. _____	
	Licz. _____	

Przedmiot: <i>Protokół 18-go posiedzenia</i>	Akta pomocnicze (podobne lub identyczne)
	Licz. _____
	Licz. _____

Referent _____ dn. _____

Kier. Refer. _____ dn. _____

Szef Wydz. _____ dn. _____

Szef Oddz. / Depart. _____ dn. _____

Po zaopiniowaniu współpracy, podpisie, przesłać:

Do *Paulina*

16. X. 20.

Przesłać celem:
zaopiniowania współpracy, podpisu

Do _____

Polecenie dla kancelarii:

Tem samem załatwiono akt Licz. _____

Zezwalam:

Szef Szt. Gen. _____

„ Admin _____

„ Wojsk. Kontr. Gen _____

Zezwalam:

Minister _____

Przesłano czystopisów sztuk _____

Przepisał:	Porównał	Wysłał:
_____	_____	_____
Dn. _____ godz. _____	Dn. _____ godz. _____	Dn. _____ godz. _____
Dn. _____ godz. _____	Dn. _____ godz. _____	Dn. _____ godz. _____

Po wysłaniu czystopisu pozostaje:
Z wpływów sztuk: _____ z opinii sztuk: _____
Razem prócz koszulki sztuk: _____

Przedłożyć ponownie referentowi:

dnia _____ / _____

dnia _____ / _____

dnia _____ / _____

PUNKT .... PROTOKOŁU 18 POSIEDZENIA RADY OBRONY PAŃSTWA.

Szef Sztabu Generalnego gen. por. Rozwadowski oświadcza, że stosunek gen. Weygand'a do Naczelnego Dowództwa w charakterze doradcy został ustalony na wspólnym posiedzeniu prezydium Rady Ministrów z Misją ambasadorów /Dobernon, Jusserand/.

Gen. Weygand sam zastrzegł się, pomimo odmiennej opinii reprezentanta Anglii, że jest ^{właściwie} tylko doradcą i że będzie ^{gotów jest być tylko} pomocnym o ile Naczelny Wódz, względnie Szef Sztabu Generalnego, tego zażąda. Powyższy stosunek Naczelny Wódz zatwierdził z tem, że podczas jego nieobecności mają się w ważniejszych sprawach wspólnie porozumiewać generałowie Rozwadowski, Sosnkowski i Weygand. Współpraca z gen. Weygandem ułożyła się w ten sposób, że gen. Rozwadowski nieraz dyskutował z nim o powziętych planach i o ich wykonaniu, ^{czasem} choć nieraz bywały ^{razami} nawet różnice zdań, to współpraca ^{ta} ich była zawsze owocną ^{zdyktowaną przez gen. Weygand'a}.

Większą kontrakcyę planował gen. Rozwadowski jeszcze podczas walk nad Bugiem, lecz gdy okazała się konieczność cofnięcia armii aż na Wisłę, ^{zaplanował} ~~planował~~ odnośne przegrupowania już podczas tych marszów. Przedłożony najspieszniej Nacz. Dow. plan ten był dyskutowanym w dwóch wariantach. Propozycyę koncentracji rezerw bliżej Warszawy Nacz. Wódz odrzucił dlatego, że uważał drugą wariantę, t.j. ugrupowanie poza Wierzbem nie tylko za pewniejszą ale zarazem i za osłononą lepiej od wschodu. W dyskusyi późniejszej gen. Weygand podtrzymywał jednak pierwszą propozycyę jako chroniącą najlepiej samą Warszawę,kładąc przytem nacisk na jaknajwydatniejsze przesuwanie dywizyj od południa choćby nawet z ewentualnym opuszczeniem lwowa. ^{właściwie} Ogólnie uważał jednak Misją ambasadorów kontrofenzywę za zbyt ryzykowną i doradzał ^{właściwie} usilnie defenzywę na linii Wisły i Samu, aby przynajmniej na niej zatrzymać się. ^{właściwie} Właściwie jeden tylko gen. Weygand ^{właściwie} nie uważał się za przeciwnika tej akcji, uważając że akcyę naszą na przedpolu Wisły za wysoce ^{właściwie} opóźniającą.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

16/X 50.

PUNKT.....PROTOKOŁU 18. POSIEDZENIA RADY OBRONY PAŃSTWA .

Szef Sztabu Generalnego gen.por.Rozwadowski oświadcza, że stosunek gen. Weyganda do Naczelnego Dowództwa w charakterze doradcy został ustalony na wspólnym posiedzeniu Prezydium Rady Ministrów z Misją ambasadorów /Dobernon, Jusserand/.

Gen.Weygand sam zastrzegł się, pomimo odmiennej opinii reprezentanta Anglii, że jest wyłącznie doradcą i że gotów jest być pomocnym, o ile Naczelnny Wódz, względnie Szef Sztabu Generalnego, tego zażądają. Powyższy stosunek Naczelnny Wódz zatwierdził z tem, że podczas jego nieobecności mają się w ważniejszych sprawach wspólnie porozumiewać generałowie Rozwadowski, Sosnkowski i Weygand. Współpraca z gen.Weygandem ujęła się więc w ten sposób, że gen.Rozwadowski i Sosnkowski dyskutowali z nim o proponowanych lub już powziętych planach i o ich wykonaniu, a choć były nieraz znaczne nawet różnice zdań, to współpraca ta była owocną, gdyż gen. Weygand dopomagał lojalnie w wykonaniu raz powziętych decyzji.-

Większą kontrakcję planowało Nacz.Dow. W.P.jeszcze podczas walk nad Bugiem, lecz gdy okazała się konieczność cofnięcia armji aż na Wisłę, zapoczątkowało odnośnie przegrupowania już podczas tych marszów.

Przedłożony przez gen.Rozwadowskiego najsamprzód Nacz.Wodzowi plan naszej energicznej kontrofensywy przewidywał akcję główną w dwóch wariantach. Propozycję koncentracji rezerw w okolicach Mińska Maz.t.j.bliżej Warszawy Naczelnny Wódz odrzucił dlatego, że uważał drugą wariantę t.j.ugrupowanie poza Wieprzem nie tylko za pewniejsze, ale zarazem i za osłaniające lepiej od wschodu. W dyskusji późniejszej w obecności wszystkich 3 wymienionych generałów podtrzymywał jednak gen.Weygand pierwszą propozycję jako chroniącą lepiej samą Warszawę, kładąc przytem nacisk na jaknajwydatniejsze przesuwanie dywizyj od południa, choćby nawet z ewentualnem opuszczeniem Lwowa.

Ogólnie uważała Misja ambasadorów wielką kontrofensywę naszą za zbyt ryzykowną i doradzała usilnie defenzywę na linii Bugu lub nawet Wisły i Sanu, aby przynajmniej w ten sposób zatrzymać nieprzyjaciela. Właściwie, z pomiędzy nich wszystkich jeden tylko gen.Weygand rozumiał doniosłość akcji naszej na przedpolu Wisły, uważał ją za możliwą i był pomocnym w jej wykonaniu.

197
267

Akt luźny, znaleziony przez mjr. Waligórę dn. 4 lutego 1937 r. w Archiwum Wojskowym, między nieuporządkowanymi aktami sowieckimi, zabranymi z magazynu Nr. 2, celem wcielenia do zasobu akt sowieckich. Jedna karta, zapisana po jednej stronie, bez numeracji. Daty brak, przypuszczalnie sierpień, wrzesień 1920 r.

--- Punkt .... Protokołu 18 Posiedzenia Rady Obrony Państwa. ---
SzeF Sztabu Generalnego gen. por. Rozwadowski oświadcza, że stosunek gen. Weygand'a do Naczelnego Dowództwa w charakterze doradcy został ustalony na wspólnym posiedzeniu prezydium Rady Ministrów z Misją ambasadorów /Dobernon, Jusserand/.

Gen. Weygand sam zastrzegł się, pomimo odmiennej opinii reprezentanta Anglii, że jest ^[wyłącznie]² doradcą i że ^[gotów jest być]⁴ ^[tylko]⁵ ^[będzie]³ pomocnym o ile Naczelnny Wódz, względnie SzeF Sztabu Generalnego, tego zażądają. ^[P]⁶ Powyższy stosunek Naczelnny Wódz zatwierdził z tem, że podczas jego nieobecności mają się w ważniejszych sprawach wspólnie porozumiewać generałowie Rozwadowski, Sosnkowski i Weygand. Współpraca z gen. Weygandem ułożyła się w ten sposób, że gen. Rozwadowski ^[nie-raz]⁷ ^[zapropnowanych lub już]⁸ dyskutował z nim o ^[czasem]¹⁰ powziętych planach i o ich wykonaniu, a choć ^[ta]¹² ^[nie-raz]⁹ bywały znaczne nawet różnice zdań, to współpraca ^[ich]¹¹ ^[zawsze]¹³ była owocną. ^{[gdyż w-wykonaniu gen. Weygand [ ]]}¹⁴ dopomagał lojalnie w wykonaniu ^[raz powziętych decyzji]¹⁵.

Większą kontrakcyę planował gen. Rozwadowski jeszcze podczas walk nad Bugiem, lecz gdy okazała się konieczność cofnięcia armii aż na Wisłę, ^[zapoczątkowa]¹⁷ ^[proponowa]¹⁶ odnośne przegrupowania już podczas tych marszów. ^[P]¹⁸ ^[naszej kontrofenzwy]²⁰ ^[ten]¹⁹ przedłożony najsamprzód Nacz. Dow. plan był dyskutowanym w

dwóch wariantach. [P]²¹propozycję koncentracji rezerw bliżej Warszawy Nacz. Wódz odrzucił dlatego, że uważał drugą wariantę, t.j. ugrupowanie poza Wieprzem nietylko za pewniejszą^{[e]²²} ale zarazem i za osłonę lepiej od wschodu. W dyskusji późniejszej gen. Weygand podtrzymywał jednak pierwszą propozycję jako chroniącą lepiej samą Warszawę, kładąc przytem nacisk na jaknajwydatniejsze przesuwanie dywizyj^{[j]²³} od południa choćby nawet z ewentualnem opuszczeniem [Lwowa]²⁴. Ogólnie uważała [jednak]²⁵ Misya ambasadorów kontrofenzywę [wielką]²⁷ [naszą]²⁸ za zbyt ryzykowną i doradzała usilnie defenzywę na linii Wisły i Sanu, aby przynajmniej na niej z [ ]²⁹ [z pomiędzy nich wszystkich]³⁰ [ ]³¹ [ ]³² [ ]³³ [ ]³⁴ [ ]³⁵ wyk[ ]³⁵ niu.

Uwagi: 1/, 3/, 7/, 9/, 10/, 11/, 13/, 16/, 19/, 25/, 31/, wykreślono w oryginale ołówkiem chemicznym.

2/, 4/, 8/, 12/, 15/, 17/, 20/, 27/, 30/, dopisano w oryginale ręcznie ołówkiem chemicznym.

5/, 26/, 28/, 32/, dopisano i wykreślono w oryginale ręcznie ołówkiem chemicznym.

6/, 18/, 21/, ~~22/~~, ~~23~~ poprawiono w oryginale ręcznie ołówkiem chemicznym.

14/, 2-3 wyrazy dopisane i wykreślone w oryginale ręcznie ołówkiem chemicznym nie do odczytania.

24/, wyraz ten jest oddzielony od następnego kreską pionową i podkreślony poziomą strzałką, wskazującą na lewo, przyczem kreska i strzałka są ze sobą połączone.

29/, 33/, 34/, 35/, braki powstałe wskutek oderwania kawałków dolnej części karty.

Akt jest brulionem, pisanym na maszynie, papier o barwie żółtej, formatu arkusza kancelaryjnego. Dolna część karty jest uszkodzona

przez oderwanie kilku kawałków papieru, ponadto w dwóch miejscach są rozdarcia. Tekst jest przekreślony czarnym atramentem, ukośną kreską, idącą od wyrazu "wspólnem" w trzecim wierszu od góry, w kierunku z lewej strony ku prawej w dół aż do końca strony.

Wszystkie poprawki, przekreślenia, dopiski i znaki, omówione w odsyłaczach, robione są ręką gen. Rozwadowskiego. Prawdopodobnie brulion ten został przedstawiony gen. Rozwadowskiemu do ostatecznego ustalenia tekstu.

Odpis ten został sporządzony dla celów naukowych.

Sprawdził:

J.G.

Kierownik Archiwum Wojskowego

[Handwritten signature]

BOLESŁAW WALIGÓRA
MAJOR

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York